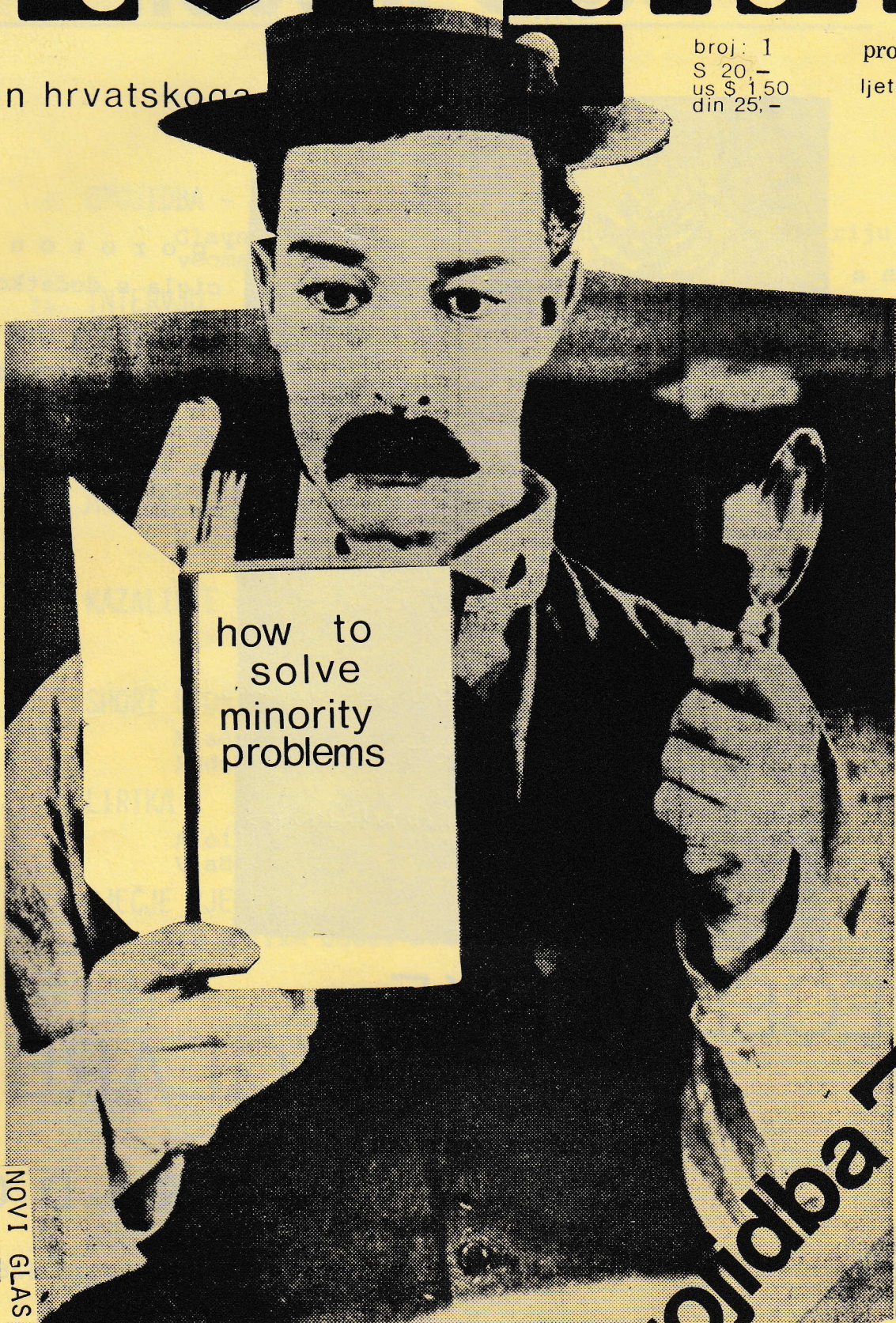

NOVI GLAS

magacin hrvatskoga

broj: 1
S 20,-
us \$ 1,50
din 25,-

pro. 1976
ljetu 9

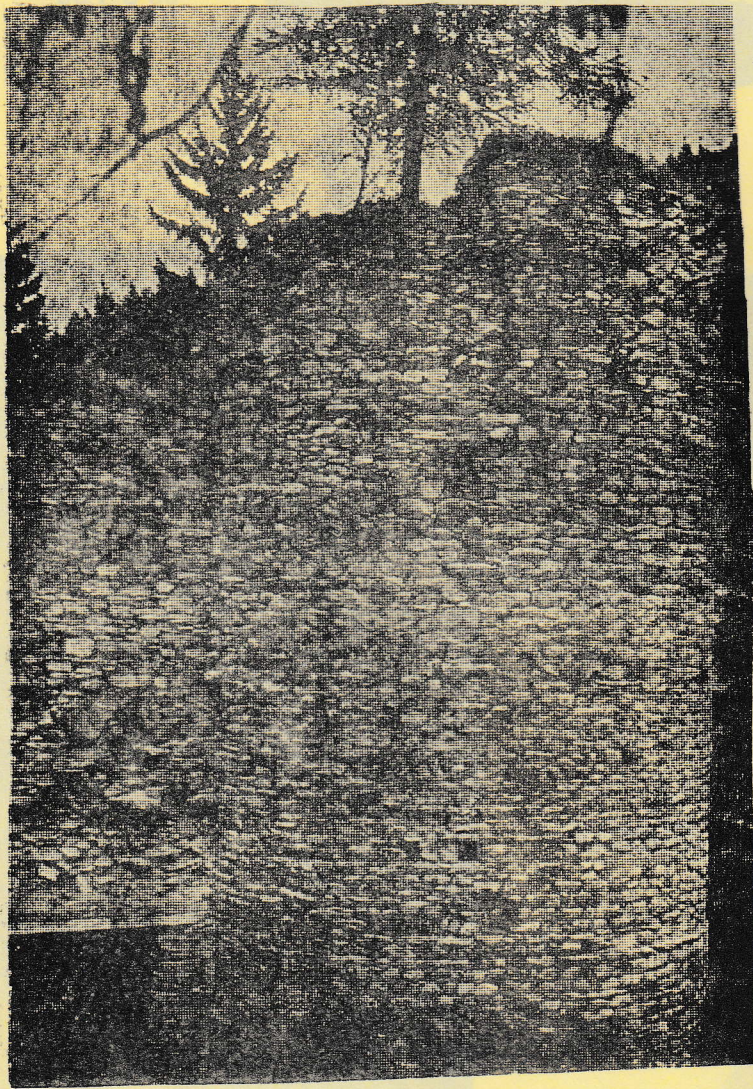
NOVI GLAS

broj 1
1976

POROTON

cigla

p r i j e
s t o t i n a
g o d i n a ..

- * p o r o t o n je pečena cigla s dodatkom stiropora
- * p o r o t o n pomože štediti energiju i novac
- * p o r o t o n garantira do 40% već topline

ZIEGELWERKE

karall

CIGLARE

WALBERSDORF

HAUPTSTRASSE 23 Tel.: (02626) 2234

NECKENMARKT

LANGE ZEILE 119

Tel.: (02610) 277

U NOVOM GLASU

- 6 BROJIDBA - DOKUMENTACIJA
Glavni članak bavi se opširno s ovom za Austriju
veoma neugodnom tematikom
- 16 INTERVJU
Ov put s mag. Kolićem
- 14 FILMFÖRDERUNG IN ÖSTERREICH
"Jodeln in der Lederhose"
- 18 ARHITEKTURA
Mate Szauer
- 19 KAZALISTE
Kiklop i Hasanaginica HNK-a u Beču i Gradišću
- SHORT STORIES
- 13 Mladost bi promjela slavu žene
24 Poduzeće zelena ruka
- 21 LIRIKA
Alois Jembrih
Vladimir Vuković
- 22 DJEČJE PJESMICE
Iz zbirke Josef Höld-a
- 23 DIJET
Krava zna kad ima dost
- 29 GRUPE SE PREDSTAVLJAJU
Graničari - fileška folklorna grupa
- 5 NOVI GLAS - INTERN
- 28 HAK-SERVIS
- 12 KOMENTAR
- 26 ČESTITAMO
- 4 KISELINA

KISELINA conc.

Po poslušanju jednoga intervjua s jednim političarom veli jedan Hakovac drugomu (po nimšku):

"Einer allein kann nicht so blöd sein, das müssen ein pahr sein!"

Drugi prvomu: "Pazi na pravopis!"

Črna logika jednoga profi-govarača na izvanrednoj sjednici HKD-a pred brojidbom: "U Željeznu živi oko 400 Hrvatov. Ako od nimcov u Željeznu idu 300 na brojidbu, a od Hrvatov 200, bi to značilo, da ima Željezno 40 % Hrvatov! Ljudi dragi! To bi dalje značilo, da bi Željezno dostalo dvojezične natpise!"

Nemoguće! Strahoća! Tako ča se nigdar nesmi stat! Ar Željezno nije glavni grad Gradišća! I tako svi stanovnikov ove zemlje!

I l i ?

-stop-NG čestita Koruškoj-stop-NG čestita Koruškoj-stop-NG čestita Kor
-NG beglückwünscht Kärnten-stop-NG beglückwünscht Kärnten-stop-NG begl

Am 14. Nov. wurden der Dreiecksehe SPÖ - ÖVP - FPÖ in Kärnten 626 Kroaten geboren. Wir gratulieren herzlichst und wünschen dem Nachwuchs alles erdenklich Gute und viel Freude mit ihren Eltern!

PS.: Dem leiblichen Vater und langjährigen Hausfreund dieser progressiven Ehe, dem KHD, gratulieren wir für seine germanische Prä- und sonstige Potenz und seine außergewöhnliche Zeugungsfähigkeit. (Ihr seid Männer!!! Alle Achtung!!!) Wir laden den KHD daher herzlichst ein, auch unsere - besonders an geistigen Metastasen - fruchtbare Konferenz... zu begatten, um ihr zu zeigen, wie Windische gezeugt werden. Den aus dieser Paarung entspringenden außerehelichen Sprößlingen wünschen wir jetzt schon viel Glück bei der Ermittlung ihrer Identität. Auf die Gefahr hin, daß sie höchstens den IQ der Eltern erreichen und deshalb Schwierigkeiten haben werden, ihre Identität zu finden, schlagen wir vor, sich vorerst einmal - entsprechend ihrem labilen Stand - Schwindliche zu nehmen.

-stop-NG je čestitao-stop-NG je čestitao-stop-NG je čestitao-stop-NG je č
-NG gratuliert-stop-NG gratuliert-stop-NG gratuliert-stop-NG gratuliert

---

NOVI GLAS INTERN

Po dugom času držite opet NG u ruka. Sigurno ste malo razgladjeni i ste ga teško dočekali (to se barem ufamo). Krivica, da je NG ovako kasno izlazio, leži, to znamo otvoreno reč, kod brojidbe.

Akcija bojkotiranja te nepotriboće stala nas je mnogo energije, živcov i časa. Drugi posli su pod tim trpili: tako i nutarnji život HAK-a i djelovanje na NG-u.

U ovom broju NG-a doprimit ćemo kao glavni članak kratku dokumentaciju prik brojidbe. Neka bude to pregled blamaže naših "dalekovidnih" političarov.

Problematiku austrijskog filma doprimili smo po nimšku. Morebit da postoji mogućnost da dostane neki odgovorni austrijski film-človik NG slučajno u ruke...

Ne samo političari rado brojidu. I naša dica to rado činu. U igri.

Smo dakle dobro asocijirali, da zbog toga doprimimo neke dičje igre? Ako ne gledamo na to, da se dica znadu lakucenije i s višim uspjehom i efektom igrat nego supermanipuliřari, ko mislimo, da smo.

Na koncu želim nam svima za kletu uspješniju godinu - bez brojidbov i drugih šalnih igrov.

franjo bauer

IMPRESSUM

---

vlastnik, nakladnik, izdavač : hrvatski akademski klub 1040 wien/beč
eigentümer, herausgb., verleger : kroatischer akademikerklub schwindg. 14

odgovorni urednik: franjo bauer

redakcija: silvija berlaković, jurica čenar, gerhard emrich, ernst a. grandits,
aloiz jembrih, tili perušić, vera perušić, angelika semeliker,
joc vlašić

lay-out: jurica čenar, gerhard emrich, tibi jugović, irena kerstinger

korespondent: štefan pavetić, jabukovac 15, yu-41.000 zagreb

mišljenje piscev se ne mora slagat s mišljenjem redakcije

banka: e.ö.spc. 004-05426

tisak-druck: offsetschnelldruck Anton Riegelnik, 1180, Feistmantelstr. 4

Brojidba - dokumentacija

Situacija pred brojidbom

Kod je to sada jur širom Austrije poznato, se našoj vladi u toku 21 ljet nije ugodalo da ispuni član 7 državnog ugovora, ki se je potpisao 1955.g.

Mnoge godine je zaboravila prava, ka su nam u ovom članu zasigurana. Zajtjevanja zastupačev manjin su bila pre tiha. Konačno su Slovenci ipak dost glasno potribovali dvojezične topografske natpise. 1972.g. socijalistička partija je riješila ov problem bez narodne i slobodne stranke i postavila je "tablice". Odgovor KHD-a (Kärntner Heimatdienst) na ov

rad je bio "Ortstafelsturm" iste godine i još glasnije kričanje za "ustanovljenje manjin", zako se je jur desetljeća dugo zalagao. Onda je postao manjinski problem aktualan. Savezni kancelar Kreisky je još po rušenju tablic zasigurao, da se nika-ko neće zaključit ikakva posebna

Ehrenschutz:
Bürgermeister
Vitus Jesse

brojidba protiv volje manjin. Isti stav je dost puta dao i mnogi "črni" kancelar pred njim. Ipak su nam vro-
li 1975.g. "Volksgruppenförderungs-
gesetz" pod Božično drivo, i je konačno 7. Jula 1976.g. zaključili u

Für die Rechte
der Minderheiten

Die
Muttersprache
der Wiener
Demokraten
am 14. November
ist
slowenisch X

JEZIČNA BROJIDBA U BROJI

Bijelo Selo	944	427
Novo Selo	694	39
Pandrof	2317	605
Vorištan	2225	1614
Klimpuh	1170	709
Uzlop	1211	395
Cindrof	3220	2195
Štikapron-Celindof	1883	1207
Trajštof	1287	408
Rasporak-Pajngrt	2022	1429
Prodrštof	1664	629
Kalištof	654	503
Bajngrob	456	346
Filež	1009	109
Mjenovo	523	3
Gerištof	542	145
Frakanava	544	62
Dolnja Pulja	554	100
Mučindrof	216	105
Pervane	161	45
Veliki Borištof	730	28
Mali Borištof	647	154
Šušev	510	69
Longitolj	116	28
Cajta	551	17
Čemba	386	56
Bandol	1103	284
Vincjet	453	86
Pinkovac	1050	184
Nova Gora	1093	607
Stinjaki	1310	694

ujedinjenju trih parti- ja (Drei- parteien- einigung). Odlučilo se je, da član 7 va- lja samo za ona sela, u ki naj- manje 25 % stanovnika pripada ma- njini. Kod baza za u- stanovlje- nje ovih 25 % je bi- la predvi- djena "iz- vanredna brojidba", 14. nov.

Kreisky je jur davno bio zgubio političko na

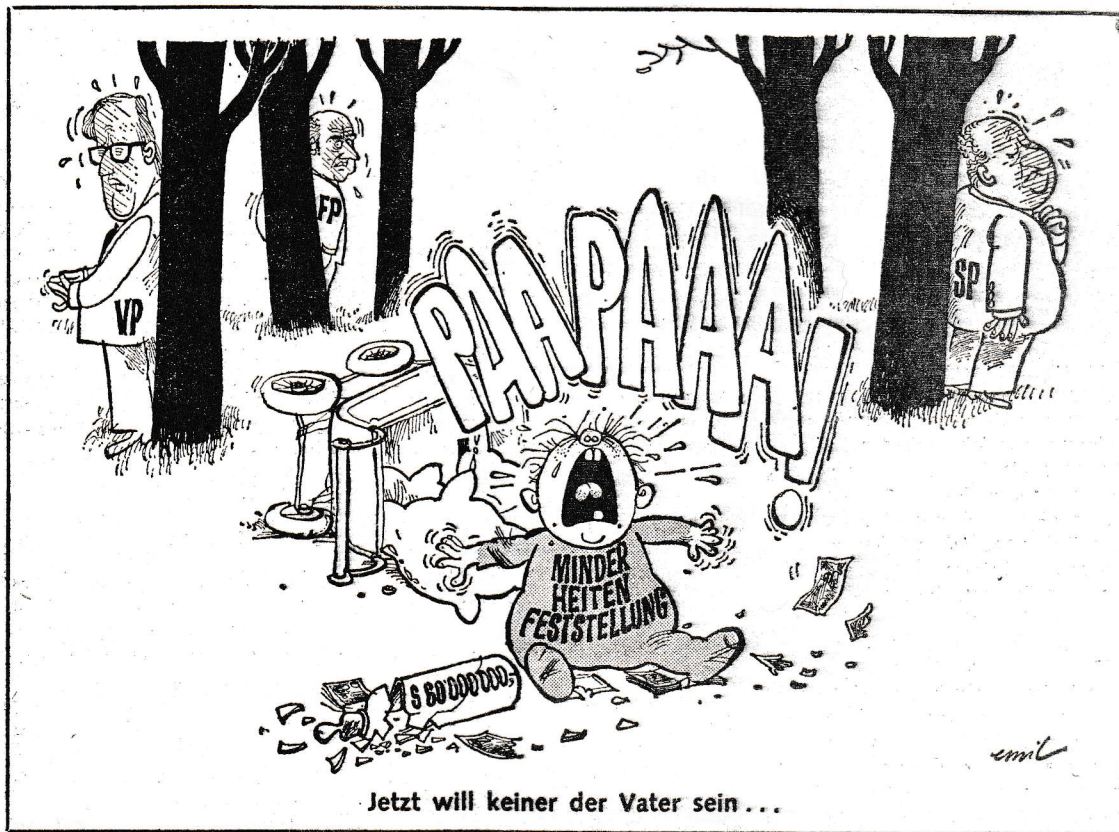
substanciji, i da se je zaključila "brojidba" je bio rezultat njegove inkonzekvence, ka je omogućila, da se zahtjevanja KHD-a ispunu i da se istovremeno malo razveselu i gradiš- čanski asimilanti.

Narodna stranka, vaku se mnogi Hrvati još do ovoga hipca ufali je uopće o- stala pasivna. FPÖ je pravoda bio dost aktivan. Glasno je potpirao ove zakone i kričao za višim brojem "Pro- zentsatz-a".

Pomoć demokratskih institucijov

Austrijske manjine i drugi austrijski demokrati pravoda nikako nisu mogli ak- ceptirat ov zakon:

Jur pred zaključenjem zakonov se je os- novao u Beču "Solidaritätskomitee zur Förderung und für die Rechte der slo- venischen und kroatischen Volksgruppe in Österreich", kamu je pristupio velik broj naših znamenitih sugradjanov, i svojimi akcijami potpirao djelo manjin. Ov komitet je pokušio da infomira aus-

trijsku javnost o situaciji i povjesti manjin s brošuram "Für die Rechte der Minderheiten"* i s organizacijom infor- mativnih večerov, kod n. pr. 11.nov. u AUDI-MAX-u bečke univerzitetu. Nadalje

je priredio 5. nov. o.g. demonstraciju protiv brojidbe, prikroj se je skupio velik broj ljudi, tiskao plakate s teksti: "Wollen auch Sie die Kroaten wegzählen?" (Tiskanje ovih plakatov je financijelno potpiral HGKD), "Wollen auch Sie die Slovenen wegzählen?" i "Am 14. November ist die Muttersprache aller Wiener Demokraten Slovenisch."

HKD nije dao oficijelno konkretne direk- tive za brojidbu, ali ipak je pokazao svojimi akcijami u seli da ju odbija, i tako forsirao bojkot.

HAK je počeo rad protiv brojidbe odmah kad su stranke začele diskutirati o ovom novom zakonu i strogo odbio ikakvo ustanovljenje manjin (NG 2/76, Posebni broj NG-a). U maju je organizirao zajedno s ÖH-om (Österr. Hochschülerschaft) i KSŠ-om (Klub Slovenških študentov) demonstraciju protiv brojidbe, pri kojoj je dio zelo već od 2.000 ljudi.

Akcija HAK-a

Početkom novoga semestara se je formirala grupa HAK-ovcev, pa se je svaki večer sastala i izradila plakate i letke za informacije gradišćanskih Hrvatov.

HAK je tiskao velike plakate s tekstom: "Ne damo se brojiti
Mi kanimo mir",
i manje slijedećim stavom:

**SU SAMO NIMCI
AUSTRIJANCI ?**

A mi ne ?

ZAČ NAS PAK BROJU ?

- samo da se 80.000.000.- (80 Mio) van hiti ?
- ili
- da se načinji nemir med nami ?

Hvala, to ne kanimo.

**Zato mi ne idemo
na brojidbu.**

vlasnik, izdavač, nakladnik HAK, za sadržaj odgovoran: Jurica Čenar, svi 1040 beč, schwindgasse 14, tiskara a.riegelnik, mendelstr.33,1180.

Člani i prijatelji HAK-a su afiširali ove plakate 26. 10. u hrvatski seli željezanskoga i Matrštofskoga kotara, a vikend po tom u ostali seli

Gradišća. Pri ovom djelu je suradivao na juču i "Komitet za prava Gradišćanskih Hrvata".

Uz plakate je HAK izdao i letke:

Dragi Gradišćanac,

14. nevestra će se održati brojidba u cijeloj Austriji. Na radiju, TV i u novinama je nastalo ovo pitanje najvažnija tema. Vi ste sigurno čuli toliko različnih mišljenja pri brojidbi, da čovjek za istinu već ne zna ča da djela. Jedno znamo sigurno: Mi smo Gradišćanski Hrvati, a to kanimo i ostat. Do sada smo to bili i prez brojidbe i ni jednomu nij falila, ar i tako znamo kađe smo doma.

MI KANIMO MIR

U Koruškoj se jur hitaju bombe i rušu spomeniki, ali mi smo uvijek živili u miru. A ta mir si kanimo i dalje očuvati! Ali i kod nas ta mir jur stoji na slabi noga - zbog brojidbe! Oni, ki su bili uvijek protiv nas Hrvatov, nas tentaju na laž - određ se našega materalinskoga jezika i napisat nimški. Strašu nas da ćedu nas izseliti u Jugoslaviju, ako napišemo hrvatski. Ako si ovo sve razmislimo, nam mora biti jasno, da ova brojidba za nas ništ dobroga neće doprimit.

NE PRAVAMO POJTI TAMO

Koć znamo i onako, nij nikako naša dužnost da idemo na ovu brojidbu. Nigdor nas nesmi i neće kaštigat ako ne idemo tamo. Jur danas se zna, da ova brojidba neće donest nikakovih rezultatov, da je 80 mil. šilingov raspruđeno. Ar i najveći dio nimških Austrijančev je osvidočev, da je nepotribna i škodljiva. Zato i oni nećeđu pojti.

NISMO SAMI

Naš biskup Lászlo i svi naši duhovniki su pokazali, da brojidba nij potribna i nij nam na korist.

Hrvatski Akademski Klub, izdavač ovoga lista preporučuje svim:

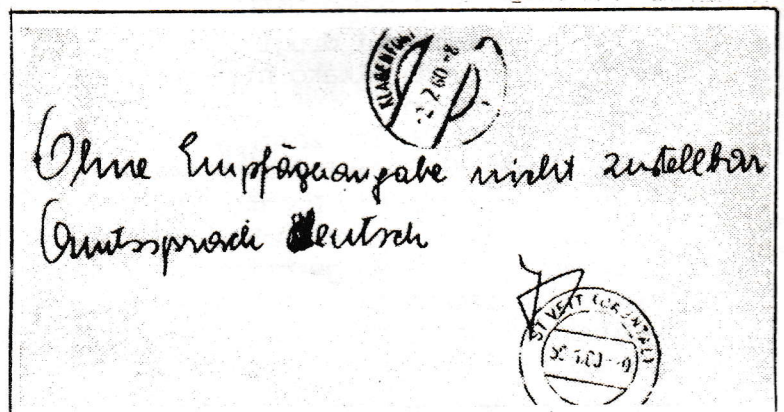
14. nov. - ostanimo doma

NE DAMO SE BROJITI - MI KANIMO MIR

vlasnik, izdavač, nakladnik HAK, za sadržaj odgovoran: Jurica Čenar, svi 1040 beč, schwindgasse 14, tiskara a.riegelnik, mendelstr.33,1180.

Naša sumnja, da će nam neko poteškoće načinjit, se je potvrdila: i ako smo letke zavrime poslali, su u svi seli Gradišća izvan jednoga izašle stoprv 15. nov., ili nam je je pošta vratila u tajednu po brojidbi kad su "nažalost" pre kasno došle.

Kratko po afiširanju plakatov HAK-a

je opet slijedio, kako smo si i to dočekali, odgovor naših ljubljenih asimilantov, ito plakati s tekstem:

Geht zur Zählung

Protestiert

gegen die Einheitsfront von
Kommunisten und dem Kroati-
schen Kulturverein

Wahrt Eure Interessen!

Deshalb:

Nehmt an der Sprachenzählung
teil!

Euer Kreuzl entschei-
det über Euer Schicksal

Odgovorani za sadržaj: Fritz Robak, ki je jur prije, kod je po cijelom Gradišću poznato, stalno pokušio manipulirati ljude svojim: "Schreibt s deutsch eine!" Sada je očividno htio označiti svakoga svignoga hrvata, ki bojkotira brojidbu ili se prizna svom materinskomu jeziku, komunistom, i je u neki seli strašio ljude s deportacijom ovih komunistov u Jugoslaviju ili drugimi neugodnosti. Svisno je "pozabio" naše svećenike. I oni su jasno odbili brojidbu i, sigurno mišljeć na ove Robakove akcije, upomenuli vjernike 14. nov. pri maši da mislu na svoju dužnost kao Hrvati i katoliki i se ne zagrīšu kroz laž.

Dan brojidbe

Najbolje je pokazao tragikomiku ustanovljenja manjin sam 14. nov.: U Selcu/Zell Pfarre u Koruškoj su

popalili četiri mladi muži birane čedule na cesti, u neki drugi seli su Slovenci blokirali biračke sokice, ada je morao još i WC preuzet njevu funkciju.

U Gradišću je ov dan prošao jako mirno. Većina ljudi je ostala doma. Samo u Cindrofu je došlo do neočekivanog događaja: Neki do sad nepoznati čovik je nazvao u biračkom lokalnu, da je onde sranjena bomba, ka se ali nije našla, niti je eksplodirala.

Rezultati

Konačno je bojkot ali ipak uspjeo:

Rezultati Gradišća:	
cijelo Gradišće	260.589
diozimali (28 %)	72.971
nevaljani glasi	337
valjani "	72.634
Nimško	67.647
Hrvatsko	2.942
Slovensko	87
Ugarsko	1.826
drugo	132

Najuspješnije rezultate smo sigurno dostigli u Mjenovu i Ključarevcu. U neki veći seli sjevernoga Gradišća je bilo diozimanje relativno veliko (ali manipulacija asimilantov ipak nije bila tako uspješna kod su si možda oni očekivali.

U Koruškoj KHD-"Schleppdienst" nije stoprocentno funkcionirao, i dost nim-

cov je ostalo doma:

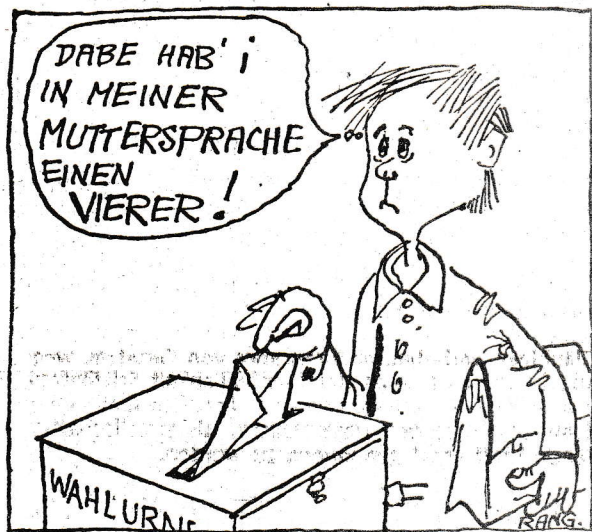
U cijeloj Austriji je sudjelovalo pri brojidbi oko 33 % ljudi. Visoko diozimanje u Koruškoj je, kod vidite u slijedeći redi, jako povišilo slabe rezultate zapadne Austrije:

zemlja	stanovnici	diozeli	u %-i
B	263.472	72.676	27,58
K	523.216	451.682	86,33
N	1.389.800	347.450	25,00
O	1.197.284	244.663	20,43
S	406.239	76.603	18,88
St	1.182.297	304.217	25,73
T	520.000	63.800	12,30
V	260.954	13.191	5,05
W	1.474.819	379.657	25,74
A	7.262.138	1957.067	26,90

Gemeinde	Wahlberechtigte	Abgegebene Stimmen	Ungültig	Deutsch	Kroatisch	Slowenisch	Ungarisch	Andere
Völkermarkt								
Bleiburg	6147	4801	640	3746	32	287	17	79
Diex	1190	1048	48	983	3	21	1	12
Eberndorf	5528	4926	245	4483	3	157	1	87
Eisenkappel	3511	2654	424	1948	13	229	6	34
Gallizien	1667	1530	87	1398	—	35	3	7
Globasnitz	1617	1282	224	970	9	68	3	8
Griffen	3668	3436	54	3315	4	52	2	9
Neuhäus	1274	1081	73	917	4	78	2	9
Ruden	1708	1566	51	1480	6	29	—	9
Sankt Kanzian	3684	3360	312	2941	5	83	7	12
Sittersdorf	2229	1955	205	1601	6	110	7	26
Völkermarkt	10798	9956	170	9576	12	144	14	40
Klagenfurt-Land								
Schiefling am See	1879	1652	73	1513	5	32	1	28
Sankt Margarethen i. R.	1105	983	59	868	5	41	4	11
Maria Wörth	976	860	8	833	—	16	—	3
Maria Rain	1221	1139	38	1082	2	9	—	6
Magdalensberg	2463	2292	25	2239	5	15	—	8
Ludmannsdorf	1527	1191	193	937	3	39	11	8
Köttmannsdorf	2456	2191	103	2017	3	56	—	12
Keutschach	1640	1479	82	1339	2	41	—	15
Ferlach	7774	6808	374	6127	15	211	10	71
Feistritz i. R.	2454	2249	216	1827	2	81	—	23
Ebental	5173	4501	102	4313	12	46	3	25
Zell								
Verbrannt, daher Restbestände nicht gezählt								
Villach-Land								
Wernberg	3514	3166	29	3104	2	26	1	4
Velden am Wörthersee	7401	6515	204	6195	5	90	6	15
Sankt Jakob i. R.	4286	3688	326	3117	13	184	12	36
Rosegg	1405	1218	68	1126	2	15	2	5
Nötsch im Gailtal	2187	2027	10	2000	2	12	—	3
Hohenthurn	1513	1357	49	1262	1	25	2	18
Finkenstein	7210	6205	206	5635	13	201	10	40
Arnoldstein	6530	5754	79	5572	7	59	15	22
Hermagor								
Sankt Stefan	1951	1749	2	1717	5	14	6	5
Hermagor	unvollständig	6340	54	6213	5	40	3	25

Zbog zaista jako maloga sudjelovanja austrijskog stanovništva pri brojidbi je uspjelo, da se izdjela čuda prije neg se je očekivalo.

Prema brojidbe od 1971.g., kad se je u Gradišću brojilo 24.526 Hrvatov, 5.673 Madjari, se je broj pripadnikov manjin u Gradišću i Koruškoj nevjerovatno ponižio, ča jasno kaže, da se je s onimi 95 mio. š, ke je vlada za 14. nov. vanhitila, financirala samo jedna tragikomedija bez svakoga smisla.

Ostaje nam ada samo još jedno, ito da se u ime HAK-a i svih svisni Hrvatov zahvalimo onim ki su nam pomogli i aktivno suradjivali da ov bojkot uspije, i da se ufamo, da će oni budućni razgovori, o ki vlada govori sad po brojidbi bit eficijntniji neg u prošli godina.

**elektro
geräte
aktion der Bewag**

Damit Sie es leichter haben,
haben wir es uns schwerer
gemacht!

Wir haben für Sie eine Kreditaktion ge-
schaffen, die Ihnen den Ankauf von mo-
dernen, arbeitssparenden Elektrogeräten
erleichtert. Nähere Auskünfte erhalten
Sie bei allen Dienststellen der BEWAG
sowie bei allen burgenländischen
Elektro- und Radiohändlern.

Komentar

Najbolji dokaz, da je bojkot brojidbe uspjeo, je, da se sada šuti prik nje. Kad bi nebi bilo tako, bi sigurno čuli stare "vječno-čerašnje" jače lajat.

Ča nas najveć zna veselit, je demokratska zrelost i zdravo političko razumivanje naših ljudi. Nam dokaže to, da je potrebna informacija ljudi. Zdravo osjećanje za pravičnost i kritičan stav postoj. Svaka suptilna nepravdičnost mora izići na glas. Da se moraju iskoristiti sve metode, ke nam stoju na raspolaganje, leži na ruki. Drukčije nije moguće. Sadašnji pritisak je prevelik, da bi smili dalje ležat u letargi-

ji- Svako podupiranje ikakve aktivnosti za održanje vrijednosti - kod nas dvojezičnost - nije samo moralna dužnost nego i naravna potreba.

Svi rezultati brojidbe nam još nisu poznati. Na primjer nismo - za nas najvažnije - podatke iz naših sel. Isto zanimljivi bi bili rezultati Beča, da bi mogli vidit cijelu komediju u jednom.

Ali svaka stvar ima dvi strani. Tako nam je doprimila ova brojidba izvanredan publicitet kod ostale Austrije. Sad se u cijeloj Austriji zna, da ima ovde isto Hrvatov.

HRVATSKI AKADEMSKI KLUB

ŽELJI

SVIM SVOJIM ČLANOM
PRIJATELJOM
ABONENTOM
INSERENTOM
PRIJATELJSKIM ORGANIZACIJAM
SOLIDARNOM KOMITETU

I SVIM VAM

USPJEŠNO LJETO 1977

MLADOST BI PRONIJELE SLAVU ŽENE

U svakom sumračnom povjetarcu popršno zavijori ulicama velegrada blještava kita tvojih svilenastih vlasi.

Svakog te dana promatram, kako sve brže i brže juriš umornim gradom, kružiš trgovima, vrludaš i nestaješ. Bojim se da se nećeš vratiti starim putem. Tvoja sjenka izvire iz tijela asfalta, tvoj život iz dvanaest proljeća rascvjetalih u tvom zavijaču. Bilo ti je samo 12 godina, a već se je u tvojim stazama ocrtavao hod žene, ludujući u tvom stasu.

Danas presušuju darovanja, ostaju noći; šapću mi da za tebe danju nemaju nježnih dlanova, ni iskrenih riječi. Mrak i hladnoća teško te bole. Istina je, da korijenje silovito privlaći plod svojem zagrljaju....., ali vrijeme je ubrzalo hod u periferiju dalekih, dugih, najdužih cesta, a ti si gazila pred sobom slike mnogih jeseni.

Još uvijek juriš sve dalje i dalje, možda se nećeš nikad vratiti starim putem. Uspomene djevojčice rastu pred tobom u nedogled..... Već polako shrvana padaš na svoj prag, daleko od svojih dužnika. Sijedoj i oronulog vrata će ti ostati zatvorena. Djevojko, zašto nisi prelila sjaj svojih očiju u srca sinova? Postala bi bogata pjesmom, a mladost bi pronijela slavu žene. Zato kad proljeće naidje,

"raskopčaj žutu vestu
neka grudi ljubnu ekstazu trava.
Proljeće se javi na istom mjestu,
da bi ljubav spasilo od zaborava."

A.J.

HAK - kavana

OTPRTO : SVAKU NEDILJU OD 19 H.

KLUPSKI LOKAL
SCHWINDGASSE 14
1040 BEČ

ČEKAMO VAS!!

Jodeln in der Lederhose

FILMFÖRDERUNG IN ÖSTERREICH

Ernst A. Grandits

Als man mich fragte, ob ich nicht etwas über den österreichischen Film für unsere Zeitschrift schreiben könnte, fiel mir plötzlich die Ähnlichkeit auf: die Situation der österreichischen Filmemacher ist ähnlich der unserer kroatischen und slowenischen Minderheit. Beide Gruppen sind Minderheiten, nur wenige davon betroffen, man kann mit der Förderung von Minderheiten keine Wahlen gewinnen, man hält sie also mit einer Taktik der jahrelangen Versprechungen und (Schein)-Verhandlungen hin, in beiden Fällen wird die Öffentlichkeit kaum informiert und ist sich deshalb nicht bewußt, welche kulturelle und soziale Schande und welcher Schaden dies für Österreich bedeutet.

Um dies zu überblicken, kurz die Situation des österreichischen Filmes: Seit Jahren warten österreichische Filmemacher, Produzenten und andere am Film interessierte oder verdienende Stellen auf ein Filmförderungsgesetz. Vor 1970 noch, in seiner Rolle als Oppositionsführer verlangte Dr. Kreisky von der Klaus-Regierung ein Filmförderungsgesetz (in der Folge FFG genannt) und die Bereitstellung von 100 Millionen Schilling dafür. Als er Bundeskanzler wurde und in seiner Regierungserklärung vom 27. April 1970 ein solches versprach, begann man zu hoffen. Und hofft nun (fast sieben (!) Jahre später immer noch. Vom FFG ist man so weit entfernt wie eh und jeh. Es gibt schlechte provisorische Lösungen (in Österreich bekanntlich jene Lösungen, die meist sehr langlebig sind) - Entwürfe, die jahre-

lang in der Schreibtischlade von Beamten harren, Kompetenzstreitereien: Uneinigkeit auf allen Fronten. Ein Entwurf des Handelsministeriums wurde im Juli 1972 dem Bundesministe-

Franz Antel
Francois le
Grand

RONDELL
Dobersberg
Lerners 11
52 91 10

Ur- und Alleinaufführung Farbfilm
Das Intimste, das Geiste... 4. Wo.

**ZEIG MIR DEINS -
ZEIG ICH DIR MEINS**

10, 12, 2, 4, 6, 8: SEX STRIP TOTAL IN
SCHAU: SCHWARZ UND WEISS
Tages-Porno-Service ab 5 27,-

Kolosseum George Segal **RUSSISCHES ROULETT**
Vol. 6, 7, 8

Schaubühne Sexuelle Höhepunkte
1/3, 1/5, 6, 1/8

VOTIVPARK 4 **SPARTACUS** ab Kirk Douglas
34 35 71 14 Vier Oscars!

Weltbild 1/7, 1/8 **James Cass: Rollerball**

rium für Unterricht und Kunst zur Begutachtung übergeben und lag drei Jahre lang in der Schreibtischlade eines Ministerialbeamten. Erst durch eine personelle Änderung im Unterrichtsministerium erhielt das Handelsministerium die gewünschte Stellungnahme in welcher zwei schwache Forderungen angemeldet wurden: 6 Vertreter der Filmschaffenden im Beirat und die Gewährleistung, daß nicht nur der kommerzielle Film gefördert wird.

(11-)

DIE VERLORENE EHRE DER KATHARINA BLUM

BRD 1975. Regie: Volker Schlöndorff. Darsteller: Angela Winkler, Mario Adorf, Dieter Laser, Heinz Bennent (106 Min.).

Bemerkenswerte Verfilmung der gleichnamigen Erzählung von Heinrich Böll. Eine Hausangestellte wird durch die kurze Bekanntschaft mit einem angeblichen Anarchisten zum wehrlosen Opfer von Boulevardpresse, Polizei und Justiz. Der Film kritisiert skrupellosen Journalismus und Mißbrauch der staatlichen Macht.

Eine Reihe anderer Entwürfe ist in der Zwischenzeit entstanden. Darunter auch von Leuten, die à la Robak nur vorgeben, die Interessen der Betroffenen zu vertreten, in Wahrheit meist nur den persönlichen Erfolg, wirtschaftlichen oder politischen Nutzen in ihrem "Engagement" sehen. Zum Glück gibt es auch andere: Filmemacher, für die der Film mehr ist als Ware, die man wie Waschpulver mit möglichst hohem Gewinn vermarktet. Als Beispiel für diese Gruppe sind Dieter Wittich und Johannes Zell zu nennen, die in ihrem Manifest "Der Film als soziale Handlung" feststellen:

"...Betrogen wird das Publikum. Denn dem Zuschauer wird vom Produzenten, bei allem Bemühen einiger weniger Ausnahmen, die sich ihrer sozialen Verantwortung bewußt sind, das fertige Produkt als Abfallprodukt geliefert... ..in den Händen des asozialen Menschen ist auch jede Kunst ein Mittel zur Unterdrückung, und dem Spekulanten war schon immer jedes Machtmittel willkommen um zu herrschen."

Doch die Mächtigen sind stärker und verbünden sich sogar mit Gegnern: seltenen Gleichklang kann man aus dem Handelsministerium und der Bundeswirtschaftskammer hören: hat das Handelsministerium in erster Linie die Förderung des Kommerzfilmes nach Vorbild des ersten westdeutschen Filmgesetzes im Auge - (allerdings wird das BRD-Gesetz, das in seiner ersten Zeit nur Primitiv-Pornos und Kino-Kitsch - "Jodeln in der Lederhose"... - finanzierte, nun bereits zum dritten Mal novelliert) - tönt es aus der Bundeswirtschaftskammer ähnlich: "es hat sich immer wieder erwiesen, daß der österreichische Spielfilm hohe Qualität haben kann und diese Spezies bedürfe der Förderung nicht weniger als so manches - sei es doch einmal offen ausgesprochen - dubiose kulturelle Projekt, das sich nach geförderter Fertigstellung seines Erfolges zumeist unter Ausschluß der Öffentlichkeit erfreut." ("Mitteilungen" 1973). Im Klartext heißt dies: kulturelle und gesellschaftlich relevante Filme bringen kein Geld und sollen

daher auch nicht gefördert werden. So kommt man nicht umhin, sich der Meinung jener anzuschließen, die meinen, die bisherige Tätigkeit der Filmwirtschaft, die ihre Filme nur unter dem Aspekt "Gewinn" produziert, hat die Misere des Films und des Kinos verursacht.

Würden weiterhin Filme als Kommerzware produziert und staatlich gefördert, so würde jede Effektivität, wie etwa Sensibilisierung, Schärfung der kritischen Einstellung, Bildung, die von einem kulturpolitischen und künstlerischen Film ausgeht, wieder aufgehoben bzw. ganz zunichte gemacht werden.

Um wieder auf den Vergleich mit unserer Minderheit zu kommen: Es hieße, (was leider auch geschieht) Robak & Co - und nicht uns zu fördern.

cafe GLORIA

vi. JOSEF ART

WIEN 6. otto BAUERg. 26

tel. 57 42 04

INTERVJU

S MAG.
ANTE KOLIĆOM

NG: Gosp. farniče, u posljednjem vrime-
nu publicirali ste u Hrvatski Novina
redovito Vaše članke. Kada ste zapra-
vo počeli pisati?

Kolić: " prvo moje slobodno pisanje bi
lo je već u osnovnoj školi, kade sam
pisao i bio urednik literarnim radom i
suradjivao sam u Glasu Koncila, gdje
sam dao dva intervju a s pojedinim lju-
dima i gdje sam objavio par pjesam. Kad
sam došao u Gradišće, osjećao sam isto
potrebu da pišem."

NG: To znači, da ne pišete slučajno, ne
go da postoji neka nutarnja sila?

" Da, nešto nutarnje me sili da pišem,
i da svoje doživljaje i doživljeje tu-
dijh drugim dam, da i to prožive, i da
dignem ljude iz zaborava. Ja ne mogu
svaki put pisati. Ima temov, koje dojd-
du momentalno, a više puta mi traje ne
koliko dana, dok se odlučim za jednu te-
mu. Kad se ja susrećem s jednim čovje-
kom u razgovoru- većinu razgovorov
peljam s ljudima u krčmi i na putova-
nji- i kad ja skinem svoju masku, i kad
on skine svoju masku, onda počnemo ži-
votno razgovarati. Onda on meni otkrije
svoje probleme, a te probleme ja nast-
vim napisati."

NG: Vi zamete ada Vaše teme iz svaki-
dašnjega života?

Kolić: "Da, nešto nutarnje me sili da
pišem, i da svoje doživljaje i doživ-
ljaje tudjh drugim dam, da i to proži-
ve, i da dignem ljude iz zaborava. Ja
ne mogu svaki put pisati. Ima temov, ko
je dojdū momentalno, a više puta mi
traje nekoliko dana, dok se odlučim za
jednu temu. Kad se je susrem s jednim
čovjekom u razgovoru- većinu razgovo-

rov peljam s ljudima u krčmi i na puto-
vanji- i kad ja skinem svoju masku, i
kad on skine svoju masku, onda počnemo
životno razgovarati. Onda on meni ot-
krije svoje probleme, a te probleme ja
nastavim napisati."

NG: Vi zamete ada Vaše teme iz svaki-
dašnjega života?

Kolić: " Da, to su primjeri ki mene
izazovu, ki mene vuču da ja to pišem, i
ja željim ove ljude očvrstit, da nisu
na krivom putu. Ja još nisam ni jedan
članak napisao, da me nije neko uda-
rio. Uvijek je moje pisanje jedna re-
akcija iznutra na doživljaje izvana."

NG: Iz mnogih Vaših člankov ističe (her-
vorstehen) se izraz : "živiti za danas".
Bi mogli to točnije objasniti?

Kolić: Živiti za danas.... u ovoj kon-
kretnoj situaciji u koj sam, ja moram
sve mogućnosti iskoristiti; meni se da-
nas pruže mogućnosti više nego nekad-
ja imam mogućnost da budem dobar i da
budem čemeran, ja imam mogućnost da mo-
rem danas nešto ishasnovati za sebe.
da sebe dignem i da društvo i pojedin-
ca dignem- a time, ako sam oto činio
danas, sam si za sutra već spremio bu-
dućnost, ne samo meni, nego i drugim.
Ja moram biti čovjek akcije, i ako je
akcija u pozivnom smislu, već je za
busućnost. Mene prošlost obaveze na sa-
dašnjost, to je moje "danas", a moje da-
nas je sutra budućnost. Ako sam se da-
nas angažirao kao čovjek, humano-
jer za mene znači čovjek, da ja ljudski
postupam, svisno i odgovorno- time sam
već za budućnost. Ako danas uzmem svo-
je djelo svisno i odgovorno, onda no-
sim budućnost sobom, onda će i moja
svisna i odgovorna.

NG: U kojim novinama ste u Austriji
prvi put publicirali?

Kolić: Prve su bile Hrvatske Novine,
ali ja i mnogo pišem u jedne novine,
koje nebi želio ovde imenovati. Zbog
raznih razloga, zbog svećeničkih i na-
rodnih - ne željim ih imenovati."

NG: Su to i politički razlogi?

Kolić: Ne, u prvom mene interesira kul-

tura i pak narodno pitanje. S političkim pitanjima se bavim jedino kao humorista."

NG: Jezički sam u Vaši članki opazio jednu, po mojem mišljenju, dobru sintezu srpsko-hrvatskoga sa gradišćansko-hrvatskim jezikom. Vas je to teško spalo?-

Kolić: "Ne, mene interesira samo čovjek i ja ću ga razumjeti ako govorim kod on govori. I zato sam se približio gradišćanskomu čovjeku sa svim svojim poteškoćam i svojim jezikom. Ja moram ali i reći, da je mnogo sličnosti sa mojim jezikom koga ja govorim kod kuće, jer i to je čakavski dijalekt. Ja sam se prihvatio da pišem narodno, da narodni život prinesem opet narodu na životni način."

NG: Koji su Vaši uzor-literati (=pred kipi) ?-

Kolić: "Vladan Desnica, jedan pisac koji piše iz života i Eugen Kumičić, a najviše od svih je ona duša ruskoga naroda, ona duša, koju čutiš kad čitaš rusku literaturu. I svaki narod ima tu dušu, ima tu čut, koju ne nemože nikad izmjeniti. I tako i gradišćanski narod ima jednu divnu čut, nešto divno što proživljava. I to ćeš doživjeti u njegovoj lieteraturi, u njegovoj pjesmi i u njegovom govoru. Njegov život je melanholičan, ta čežnja za tim kraljem - on pjeva! Tu vidiš njegovu dušu, ona je uvijek naravna, naturaljna. Općeniti naš narod je u dibini pošten i zato je mogao preživjeti 450 godina, kad je bio pošten. I otu čut, otu dušu, koja se je do sada razvijala, bi i ja htio opisati."

NG: Još jednom jezičkoj problematiki. Mnogo se je već diskutiralo u Gradišću, kako da treba pisati. Nam fali, kao to imaju Njemci njihav "Hochsprache", jedan birani književni jezik.-

Kolić: "Mene jako frapira, da neki previše naglašavaju vako ili vako se mora pisati. Mislím da je važno, da postoji jedan jezik u privatnom životu. Mi stvaramo pogrešku, kad predviše naturavamo (-zwingen) jedan jezik u novine. Kad bi imali više ljudi iz raznih se, koji bi pisali na dialektu kako oni u selu govore, oto bi bilo dobro. Ali previše jahati, ta i ta jezik se mora pisati, ali, mi Dolinei bolje govorimo nego Poljanci, to nije zdravò, niti je normalno. Što ja pre-

poručavam intelektualcu: piši, a nemoj pisati kako bi se moralo pisati! Važno je da se djela, a ne samo govori! Naše Hrvatske Novine su siromaške, kad moraju zavijesti prosjačiti."

NG: "Što hoćete s Vašim pisanjem dostignuti?-

Kolić: "U prvom redu da donesem ljudem bogatstvo našega jezika blizu, da se stvari, koje doživimo u životu, more našim ljudem napisati. Drugo, tel ljude koje strefim, iz zaborava dignuti, bilo da ih je svit zaboravio, bilo da ih je hitio van, njim pokazati, da i oni nisu za odbaciti, da su i oni vridni ljudi. Treće što ja željim posebno naglasiti, da i druge ljude priučim da pišu. Ja vidim, da bi bilo čuda sposobnih mladih, ki bi znali nešto načiniti, ali ki se ne ufađu. Mi imamo toliko učitelja, to je jedan naš divan potencial, ali mrtvi, propali kapital, ako morem tako reći."

NG: Koje cilje imate za budućnost kao pisac?

Kolić: "Imao bi ideju, da napišem jedan roman, koji bi se kretao o psihološkoj, ekonomskoj i crikvenoj borbi našega naroda. Ali to nije još zrelo. Za Božić ćemo izdati prvi dekanatski list, koji će se baviti ne samo crikvenimi, nego i svitskimi problemami. Dajlje bi željio pisati izazovne članke, jer su ljudi zaspani, i to više u satiričkom i humorističkom stilu, da se ljudi nasmiju nad životom, da pozabu probleme i da pokažem njima, da život nije tako gorak."

NG: Najlipša hvala i mnogo uspjeha.

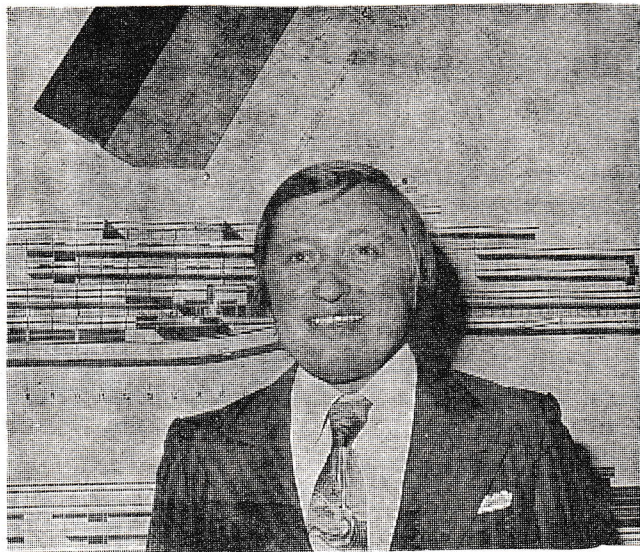
Intervju vodio je Vlasich Joo

NOVI

GLAS

ARHITEKTURA

Mate Szauer, 41 ljetni arhitekt rodom iz Fileža i član HAK-a, održao je ovih dana izložbu u Esterhazyjevom gradu u Željeznu.

Po osnovnoj školi i srednjoj školi završio je 1963. lj. svoj studij na akademiji likovnih umjetnosti kod. prof. Holzmeister-a. Po diplomiranju puno putovao je, i upoznao u Meksiki arhitekture Actekov, a u Americi, Kanadi i Skandinaviji je upoznao arhitekture poznatih arhitekta, kod su to na primjer Mies van der Rohe, Louis Khaan, Owings, Richard Neutra ili s pionikom moderne arhitekture Finom Alvarom Hugo Henrik Aalton.

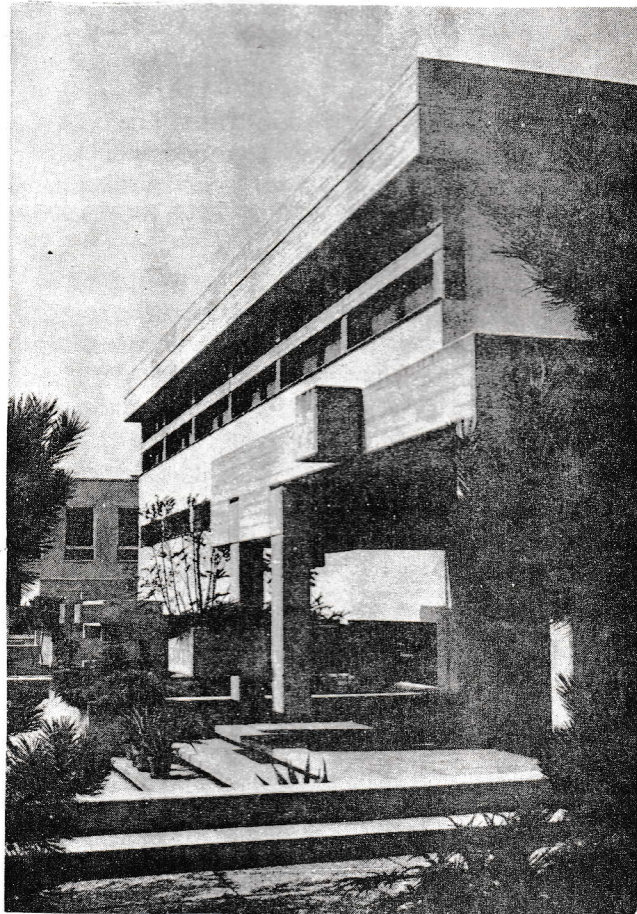
1965- ljeta je Szauer prvi put surađivao pri jednom naticanju u Gradišću i se tako pojavio kao moderni arhitekt. On je jedan od onih malobrojnih arhitekata, ki su kroz estetiku i funkcionalnost svojih zgradov postali priznati i poznati. Danas

Szauerov gradišćanski stan

se već teško more predstaviti jedno naticanje za neki veći objekt, kod kih bi Sauer nebi surađivao. Tako isto i pri ispisanju novogradnje Klimpuške crkve koju ali nij on zgradio. Za to su ali glavne škole u Cindrofu i Velikom Borištofu ili neki objekti u Trajštofu, Filežu Željeznu (Konzervatorij) Gradu (kulturni centar) i u puno drugih sela izgradjeni po Szauerovim planima.

Szauerove zgrade su primjeri moderne arhitekture, projektirane po principu, da svaki objekt mora biti organski povezan s okolimom, da jedno nadopunuje drugo. A Mate Szauer je majstor ovakvog projekta - tiranja. On se bavi još i najsitnijim detaljima, kao farba ili posadenje zelenja u i oko zgradov. Ako bi išlo po Mate Szaueru, bi se i karakter naših seoskih nebi preminjio, jer svoji jedno-obiteljski stani su po predkupu naših hrvatskih starih stanov izgradjeni, ki su se nažalost ali u tako velikom broju zrušili.

glavna škola Veliki Borištov

KAZALIŠTE

Hrvatsko Narodno Kazalište gostovalo je u Austriji od 6.-9. prosinca-decembra. Za 200 godišnicu bečanskog Burgtheatra pokazalo je "Kiklipa" i "Hasanaginicu". HNK, bivša provincijalna "depandanca" Beča, pokazivalo je da od onog provincijalnog duha ništa više nije ostalo. HNK pokazalo da je kvalitativno, sigurno ne po imedžu, potpuno ravnopravno s "Burgom". Takva dinamika, takvo iskoristivanje pozornog prostora se u nimeškojezičnom prostoru - možda izvan Baslanikada ne najde. HNK davalo je i dva predstave u Gradišću, Klimpuhu i V. Borištofu, a i onde je -na malim pozornici- predstavilo neobicnu klasu i su upoznali nas s našom hrvatskom literaturom.

KIKLOP

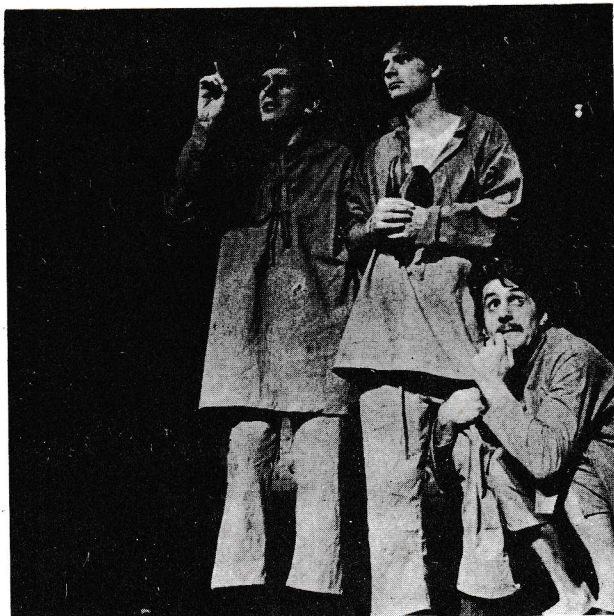
Marinkovića "Kiklop" je zapravo ogromna novela. Ona i inscenacija dobile su prilično sve moguće nagrade u Jugoslaviji. A intendanta Spaića inscenacija je bila taj kazališni doživljaj zadnjih ljet u Zagrebu.

"Kiklop se najvećim dijelom intenzivno bavi situacijom Zagreba u času pred drugim ratom, pokazuje onu ljudsku krizu reflektirano na grupi bohemskih intelektualcev. Struktura i rješenje scenskoga razvitka spomene na Krausa "Die letzten Tage der Menschheit". Ima onih impresivnih miljescenov ali i onih skoro meta-

Zvonimir Zoričić, Rade Šerbedžija

fizičkih štimungsslikov. Izvanredno je skicofreno lučenje glavne osobe u angažiranoga tragično-naivnoga idealista i realista. Ovu ulogu nosi skoro idealno i kod nas u Gradišću poznati Serbedžija Rade, koga znamo mirno usporediti jednim Brandtauerom. Ali zapravo vas ansambl razvijao je "Kiklopa na samo zrelo izvanredno dobro, ča je cijenila i publika."

Boris Festini, Rade Šerbedžija, Ivan Katić

PRIJEVODI BALADE HASANAGINICE

1. in italienischer Sprache 1774 — Alberto Fortis
2. in deutscher Sprache 1775 — Clemens Werthes
3. in deutscher Sprache 1775 — Johann Wolfgang von Goethe
4. in französischer Sprache 1778 — anonym
5. in ungarischer Sprache 1787 (veröffentlicht 1813) — Ferenc Kazinczy
6. in lateinischer Sprache 1798 — Đuro Ferić
7. in englischer Sprache 1798 oder 1799 (veröffentlicht 1924) — Walter Scott
8. in englischer Sprache 1800 — John Boyd Greenshields
9. in französischer Sprache 1813 — Charles Nodier
10. in tschechischer Sprache 1813 (veröffentlicht 1818) — Samuel Rožnay
11. in serbokroatischer Sprache 1814 — Vuk St. Karadžić
12. in polnischer Sprache 1819 — Kazimierz Brodzinski
13. in deutscher Sprache 1826 — Talvj
14. in russischer Sprache 1827 — A. A. Wostokow
15. in englischer Sprache 1827 — John Bowring
16. in französischer Sprache 1827 — Prosper Merimée
17. in schwedischer Sprache 1830 — Johan Ludvig Runeberg
18. in französischer Sprache 1830 — Gérard de Nerval
19. in slowenischer Sprache 1832 — Jakob Zupan
20. in französischer Sprache 1832 — Claude Fauriel
21. in russischer Sprache — 1835 — A. S. Puschkin
22. in französischer Sprache 1841 — Adam Mickiewicz

HASANAGINICA

Za one koji još nisu znali za "žalosnu sudbinu plemenite "Hasanaginice" dalo je Hrvatsko narodno kazalište iz Zagreba mogućnost, da upozna dramaturgiju one narodne balade, koju je Goethe prevedio, a je bio s tiri pratkim i nabitim tekstom duboko impresioniran. Reakcija publike je isto dokazivala, da su bili oduševljeni. Svjetskom sudbinom i bogatom problematikom koju koja uopće nije svakidana, a ipak je duhovno ljudska i ljudski ne-

Tonko Lonza, Marija Paro

izbježljiva, je dramaturgirana i ta potresna narodna pjesma osjetljivo pogodila slušaoce. Bio je ta utisak još potenciran dobro izradjenom pozornicom i izvrsnim izvodjenjem zagrebačkih glumaca.

Scena se uglavnom nije mjenjala, a samo iskorištavanje kretanja pozornice je idealno služilo sadržaju. Bilo je bolje da se nije mnogo mjenjalo, jer je tako glavna koncentracija pala na veličinu i ljepotu obradjenje teme. To što je narodni pjesnik s izvanrednim darom zapazanja odabrao za svoju baladu, je Milan Ogrizović izvrsno oreredio na dramu, najme svakodnevnu pa i sasvim običnu i čestu temu: bračne odnose između muža i žene, popraćene nesporazumima, a povezano sa obiljteskom problematikom. Sudbina likova nakon zaključenih i definitivnih

HASANAGINICA

Šta se b'jeli u gori zelenoj?
Al' je snijeg, al' su labudovi?
Da je snijeg, već bi okopnio,
labudovi već bi poletjeli.

Nit' je snijeg, nit' su labudovi,
nego šator age Hasanage.

On boluje od ljutih rana.
Ob'lazi ga mati i sestrice,
a ljubovca od stida ne mogla.

Kad li mu je ranam' bolje bilo,
on poruči vjernoj ljubi svojoj:
— Ne čekaj me u dvoru b'jelomu,
ni u dvoru ni u rodu momu.

Kad kaduna riječi razumjela,
još je jedna u toj misli stala,
jeka stade konja oko dvora.
Tad' pobježe Hasanaginica
da vrat lomi kuli niz pendžere.

Za njom trče dv'je čere djevojke:
— Vрати nam se mila majko maša!
Nije ovo babo Hasanaga,
već daidža Pintorović beže.

I vrati se Hasanaginica
ter se vješa bratu oko vrata:
— Da moj brate, velike sramote,
gdje me šalju od petero djece!

Beže muči, ništa ne govori,
već se maša u džepu svione
i vadi joj knjigu oprošćenja,
da uzimlje potpuno vjenčanje
da gre s njome majci u natrage.

Kad kaduna knjigu proučila,
dva je sina u čelo ljubila,
a dv'je čere u rumena lica;
a s malahnim u bešici sinkom
od'jelit' se nikako ne mogla,
već je bratac za ruke uzeo
i jedva je s' sinkom rastavio,
ter je meće k sebi na konjica,
s njome grede dvoru bijelomu.

U rodu je malo vrijeme stala,
malo vrijeme, ni nedjelju dana;
dobra kada i od roda dobra,
dobru kadu prose sa svih strana,
a najviše Imotski kadija.

Kaduna se bratu svome moli:
— Aj, tako te ne želila, braco!
Nemoj mene davat' ni za koga,

da ne puca jedno srce moje
gledajući sirotice svoje.

Ali beže ništa ne hajaše,
već nju daje Imotskom kadiji.

Još kaduna bratu se moljaše
da napiše listak bijele knjige:
— Djevojka te lijepo pozdravljaše,
a u knjizi lijepo te moljaše:
kad pokupiš gospodu svatove
i kad pođeš njenom bijelom dvoru,
dug pokrivač nosi na djevojku.
Kada bude agi mimo dvora,
da ne vidi sirotice svoje.

Kad kadiji b'jela knjiga dođe,
gospodu je svate pokupio,
svate kupi, grede po djevojku.
Dobro svati došli do djevojke
i zdravo se povratili s njome.

A kad bili agi mimo dvora,
dv'je je čerce s pendžera gledahu,
a dva sina pred nju ishodaahu
tere svojoj majci govorahu:
— Svрати nam se, mila majko naša,
da mi tebi užinati damo.

Kad to čula Hasanaginica,
starješini svata govorila:
— Bogom brate, svata starješino!
Ustavi mi konje uza dvore
da darujem sirotice svoje.

Ustaviše konje uza dvore,
svoju djecu lijepo darovala:
svakom sinu nože pozlaćene,
svakoj čeri čohu do poljane;
a malome u bešici sinku,
njemu šalje u bošči haljine.

A to gleda junak Hasanaga
pa dozivlje do dva sina svoja:
— Hod'te amo, sirotice moje,
kad se ne će smilovati na vas
majka vaša srca kamenoga.

Kad to čula Hasanaginica,
bijelim licem u zemlju ud'rila,
uput se je s dušom rastavila
od žalosti gledajući sirote.

spoznaja, poslije kojih se više natrag ne može, je dosta dramatično i ljudski obrađeno. Bilo je sigurno za sve gledaoce interesantno da jednome upoznaju, upravo na stupenu pomalo i banalne teme, kako se u njoj održavaju, na svoj način, problemi jednog historičkog razdoblja sa svim društveno relevantnim svaćanjima o odnosima među ljudima te o njihovom osnovnom kodeksu ponašanja.

Uvidi se u društvenu situaciju i svaćanja likova onog vremena. Tema i glavna radnja nisu izabrane iz okolnog života nego, idu kroz stvarni i raznoliki život svojim tokom, svojom unutarnjom i neizbježnom logikom:

Mislim da je publika bila od drame više oduševljena nego od "Kiklopa", koji jedan dan prije. Uzrok tome je sigurno, da se

"Hasanaginica" više bavi opće ljudskom tematikom. "Kiklop", kojeg glavna tematika je rat i filozofija u vezi s njime, svakog ne dirne, a uopće ne onog, koji rat nije proživio. Drugi uzrok je sigurno taj, da ima u "Kiklopu" dosta monologa nabitom filozofijom i raznim literarnim frazama, nije bilo lako uvijek slijediti. Sadržaj "Hasanaginice" nasuprot, bio je mnogim već poznat a ako ne, nije ni bilo ni teško slijediti, a izvodjenje samo bilo je tako izvrsno, da je svakog držalo u napetosti. Može se kazati, da je zaista bilo pozitivno, da je NarodnoKazalište došlo u Austriju. Za one, kojima je hrvatske dramska literatura već poznata, bile su to dvije nezaboravne večeri. Gradišćanskim Hrvatima se je jedanput u domovini pružila mogućnost, da vide jednu dramu igranu na pozornici i to od jednog izvrsnog ansambla, a Austrijanci su jedamput vidjeli, da su hrvatska literatura i hrvatski glumci u stanju, da pruže dobru i interesantnu predstavu.

Tonko Lonza, Ivka Dabetić

Za sve one, koji nisu uopće ili samo slabo mogli pratiti hrvatsku predstavu, dao se je simultani prijevod. Bilo je dosta pohvale za mogućnost posudjivanja slušalica.

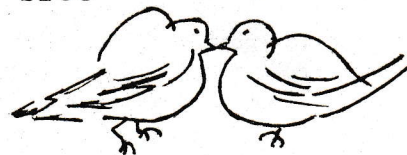
Nastup HNK-a u Austriji bio je potpun uspjeh.

LIRIKA

LJUBAVNI AKVAREL

Tvoja mi se vitkost
oblikovana daljinom
pretvara u takt bliskih koračaja.

Dugo, dugo prije zore
probudi me moje srce
misleć na te.

Tvoj poljubac
još me danas
obuzimlje - krijepi.

Sakrili su
svjetlost neona
u nježnost jutra.

Suncokret se k suncu okreće.
I ona isto
k njemu.

A. Jembrih

Vladimir Vuković

Ostani

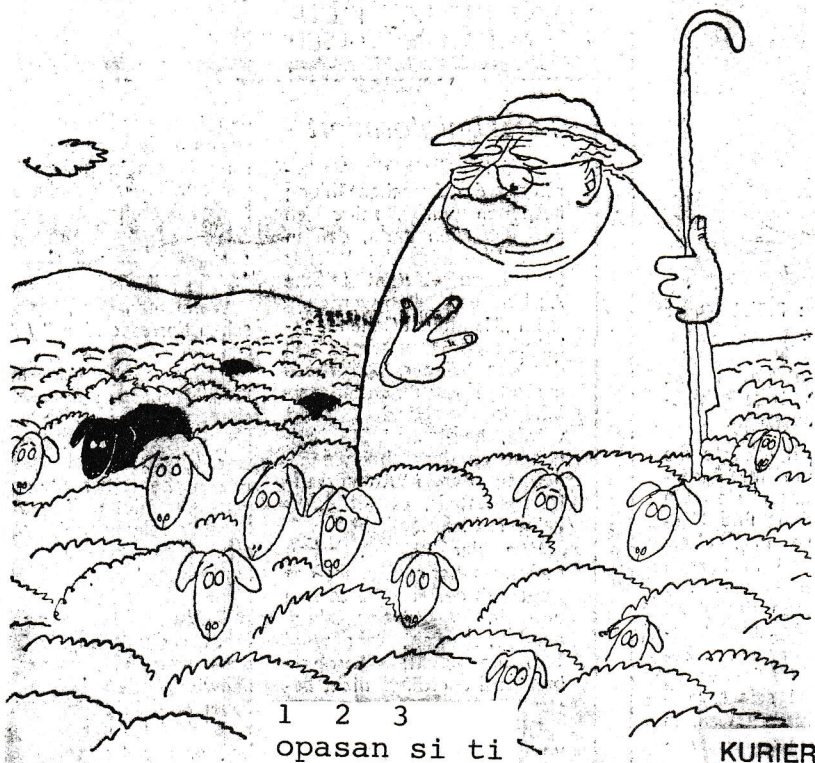
Na jednu riječ još
i jedan pogled
a onda, draga
zbogom!
Na cigaretu jednu
i jednu čašu vina
a onda, družo
zbogom!
Ostani!
Na vrijeme doći ćeš
u samoću svoje duše

hrvatskomu narodu

narode!
brani svoje
i bit ćeš
ugledan
brani svoje
i bit ćeš
priznat
brani svoje
bori se za prava svoja
i bit ćeš
narod
u očima drugih

DJEČJE PJESMICE

Jedan dva pucari
tri četiri tucari
pet šest stari višac
sedam osam lahku noć
devet deset spat ću pojt

Jedan dva dec
ti si stari zec
ja sam mlada viverica
ti si stari zec

1 2 3 4 5
čižme dostat ćeš ti vred
pak još ktomu lačice
dobri sinak majkice

Kad kovač konja potkuje
koliko čavlov mora imat?
Tri.
Jedan dva tri
ti si vani.

Na poljani su ptići bili
cukor su nam vas pojili
1 2 3
ti si vani

Jive je na vrtljacu,
koliko ptic je ulovio?
1 2 3
ti si vani.

1 2 3 4 5 6 7
Unsere Bäuerin kocht Rüben
Unsere Bäuerin kocht Speck
Du gehst weg

Jive je na vrtljacu,
koliko ptic je ulovio?
Jedan dva tri,
ti si vani.

Jedna guska jima devet jaj
zam si jedno ter poj kraj

25% SLOVENEN = 1 ORTSTAFEL! =
 $\sqrt{3a^2 + b^2} = \sqrt{a^2 + b^2} = \sqrt{c^2} = c$
 $(a+b^2=c^2) = \sqrt{a^2 + b^2} = c$
 $3XY = 2-3 = 10 - 9 = 1$
KARNTEN - WIEN = VORBEREITUNG
1 ORTSTAFEL = 75% DEUTSCH

1 2 3
on se uči brojiti

* Ove igre i pjesmice smo zeli iz "Sammlung burgenlaendischer Kinderlieder"-Zl.: XII/3-27/1-1955, koje je sabrao Josef Höld, učitelj u Uzlopu, 1955.g..

Krava zna kad ima dost

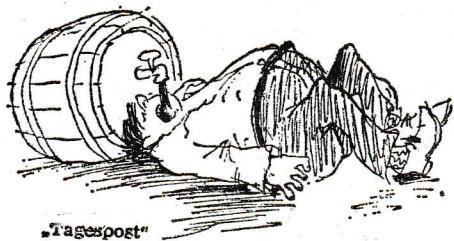
Diaita - to je grčka rič za naćin ¼ivljenja, pravoj prehrani primjerno, umjerno.

Predobraniti je najmanje isto tako va¼no, kao ljećiti. Prem da je ov princip nam svim poznat, se kod mnogih bolesti ne misli na njega. Na ¼alost većina od nas ćeka, do- k- kle je prekasno, tako da se u mno- gi slućaji već samo more ljećiti.

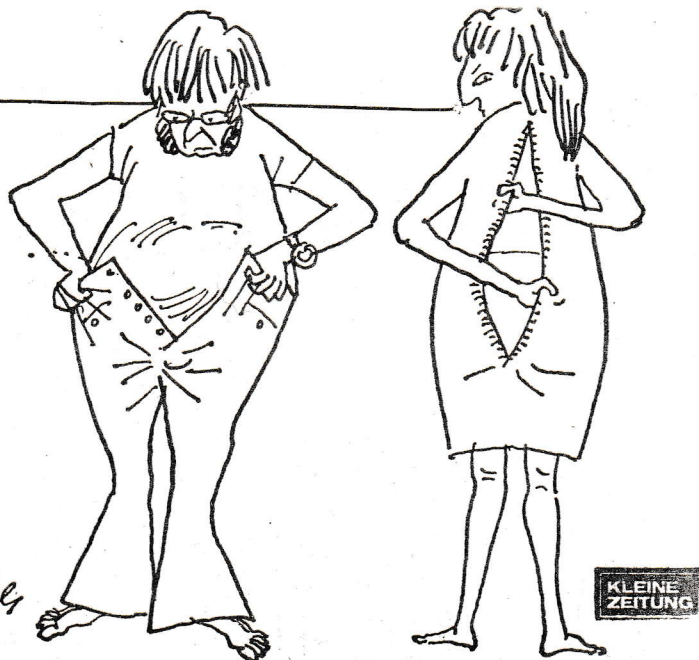
Prevaga (Uebergewicht) i "debelina" (Fettsucht) su boli, koje se mora- ju za ozbiljno zeti. Prik hrane ima- mo mogućnost, da iskljućimo faktore rizike za komplikacije ovapnjenih arterijov (Arterienverkalkung) i za srćani infarkt - to su previsok krv- ni tlak (Blutdruck), previsoka sa- dr¼ina masti u krvi, kostobolja (Gicht), šećerna bolest (Diabetes) itd., koji mnogo put rezultiraju iz situacije debeline.

Za vrime 1945-1947 su se slućaji di- jabetesa pomanjili. S pobolj¼s- njem uvjetov ¼ivota se jasno vidi porast slućajov. Jedan od najva¼nijih uzro- kov za ov porast je neumjeren dovoz kalorijov.

I masna jetra (Fettleber) skupa vi- su s prevagom. Skoro 75 % od paci- jentov s masnim jetri su pre te¼ki. U prvoj liniji je alkohol sredstvo za u¼ivanje, koje ali lako nastane strast. Osim toga igraju alkoholna pića i potćjenjenu ulogu kao hrana: Jedna flo¼a piva ima 200 do 300 ka- lorijov (kilo-).

SPil

Previsoka konsumacija alkohola ško- di i funkcijam organov: srćna bol, kvar pankreasa, ¼eluca, dvanaesnika,...

Izvan svakoga pitanja je, da je debeli ljudi, ki preveć jidu. Izvan pitanja je isto, da ne nastane svaki debel, ki preveć ji, i da je - i ako rijetko - debeli ljudi, ki ne jidu preveć. Tako, kad je debeli, ki preveć jidu, stavi- mo si pitanje: Zać jidu oni preveć? To nije glad, ki uzrokuje pogre¼nu stav "mnojojilaćev", nego to je po- pu¼ćanje jedne ćuti sitosti, ka je jednoć dobro funkcionirala.

Va¼no je, da najdemo dobru mjeru kod jila, ako ne kanimo tako daleko dojt, da upotribavamo razlićne "dijete", ke neke sumljive medije ra¼iravaju. Na primjer: "punte-dijet", "¼ivot prez kruha", "kuhinja prez masti", "mast je jedino ća ne naćinja debelo", "svaki dan jaj po ¼elji", "va tajedni najvi¼e jedno jaje", "jedino ća smimo jist, su "steak" i salata", "za svako jilo jednu suhu ¼emlju i k tomu samo mliko", "FdH" (Frisz die Haelfte- je- dini dijet u grupi ovih nabrojjenih "šme-dijetov" (Schmaeh-), ki ima ća za sebe).

Kad budemo tako tusti, kad jur bude- mo imali te¼koće, ćemo te "dijete" sve sprobirati, da dojdemo na na¼u idealnu te¼inu, da onda poduzamemo preventivne mjere... Mi bi se morali konaćno opet naućit jist! - Ako ne po ćuti, onda s mjerom.

PODUZEĆE

ZELENA RUKA

-Čuješ Ive, kad bi mi dva načinjili takov mašin, s kim se more letit kroz čas?

-Da, da Joža, mr to nebi bilo čemrno. Ja poznam jednoga tehničara, ta je bil lani va 21. stoljeći.

-Aj da, nu muči. Kako je to stvoril?

-No, on je bil na goste kod jednoga Engleza. Mr je pisal par knjig. Znam si koč va škòli ča od njega čul.

-Dobro je, ali kakò je došal ta tvoj tovaruš va 21. stoljeće?

-Čekaj, mr ću ti povidat! Ta Wells je imal takov stroj.

-Ča, Wells? Misliš ti toga, ki je pisal "Time Mashine"?

-Da toga mislim.

-Ali ta je ur zdavno umr!

-Hm, i to je takov posal. Ti jedni mr velu da je to nemoguće. Ali on nam je povidal, da je jednoč bil i va 25. stoljeći. A ti ljudi su i imali vode, od ke će ostat svenek mlad.

-Čuješ to si moram i ja preskrbit. Ali nu nek dalje povidat od toga tvojega poznanca.

-Ta moj tovaruš, Franjo C. , mu je ime, zis M.-a.

-Da mr ga poznam. To je ta črni zis mustaći.

-Da, da. Ta si je posudil od Wellsa njegov mašin, tr je odletil va bu dućnost.

-A va koj zemlji je bil?

-Prvo je odletil tamo, kade su denas Kinezi. Ali tote mu se nij vidilo, tr si je mislil, da će pojt željezno pogledat. Mr nij lipo gledal kad je došal tamo. Znaš ča je onde na tablici stalo?

-Ne ča?

-Deutsch- Uraniumstadt!

-No tako ča!

-Da. A kade je denas hodočasna crikva, tote je stal jedan institut. Toga si je Franjo valjek prošal pogledat. Onde je pak došal do jednoga profesora, ki to stare putre pak kamenje kopa. S tim se je pak dobro razumil. Ali nij mu smil povidat da je Hrvat.

-No zač ne?

-Znaš, ta mu je povidal, da su na koncu 20. stoljeća naciji- hvala Bogu- to je ta profesor rekao-....

-Da, no ča su? Znam gor kod nas opet zjalavost spravljali?

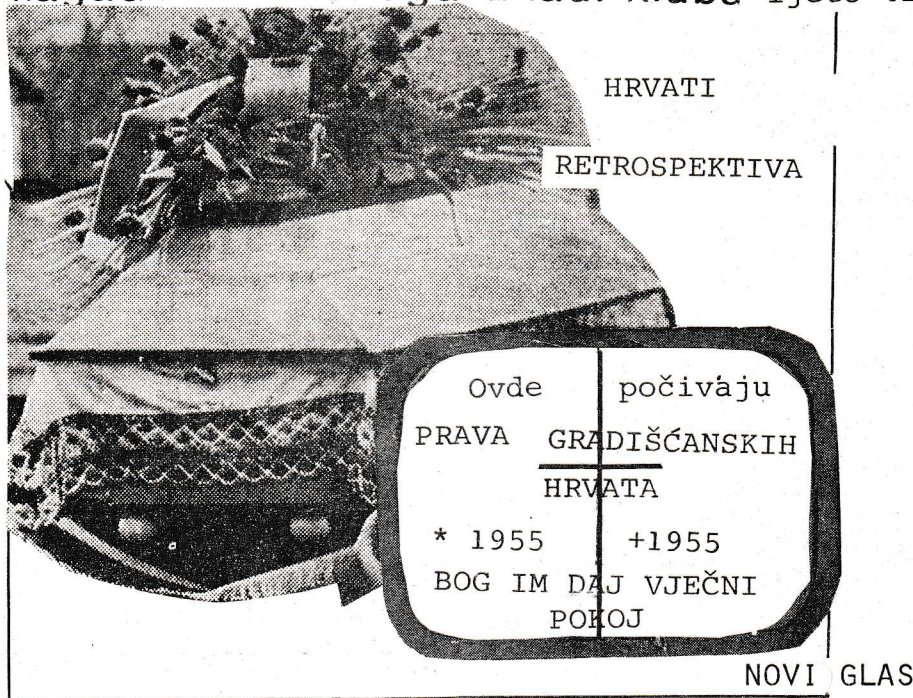
-No mr to svenek. Ali onda su cijelu Austriju pobludili.

-Strašno! Siromaški Hrvati!

NOVI GLAS

magacin hrvatskoga akad. kluba

broj 4
prosinac 2000
ljeta 42

Prva stran NG-a s ljeta 2000

-No mr to svenek. Ali onda su cijelu Austriju pobludili.

-Strašno! Siromaški Hrvati!

-Da, da. Siromaški Hrvati. Onda su je začeli brojiti.

-Kako, zač?

-To je bilo spametno premišljeno. Prvo su rekli, da im kanu pomoć, tr su im postavili još i Hrvatske tablice. Te su onda naci-kumpani zru šili, pak su rekli, da su to bili Hrvati. Tako su je kanili jedne protiv drugi nahuskat.

-Takova svinjarija!

-Najturobnije će stopr dojt! Zatim su im tako dva centije široke rin-čace oko vrata.

- Strahoća! Krčmar slivovicu, prosim!
- I meni jednu!
- Dalje!
- Onda su još jednoč brojili. Svaki ki se nij zapisal za Hrvata, si je smil ta rinčac doli znet. A ti drugi su se morali na južnu granicu zisselit. Onda su im načinjili geto, zis koga nisu smili van.
- Nijedan?
- Aje, samo par. Ti od Kolo-Slavuja su smili pojt tamburicat, pak tan-
cat. Na jezero gori, pak Bad Tatzmannsdorf.
- Da, da. Zato smo svenek dobri!
- No, konačno je bilo samo daji deset Hrvati. Te su pak pod
"Denkmalschutz", tr su je simo tamo kazali.
- O Bože, ča nisu mogli pobignut?
- Ne, kad su je imali va gajbi!
- Ča se ne moremo mi tamo odvest tr je kidnepat?
- Da, vidiš. To bi mogli!
- Krčmar platit!
- Kamo kaniš?
- K Franji. Da ga pitamo, kako ćemo dojt do toga mašina. A onda hajdi
k nacijom va 21. stoljeće. Čim prije, s tim bolje!

Ovako se je utemeljilo "poduzeće zelena ruka" za spas Gradišćan-
skih Hrvatov 21. stoljeća. Izvan oni deset Hrvatov su Jože i Ive do-
primili zadnji broj NG-a, koga su našli va zadnjem kuti muzeja.

čestitamo

JANDRIŠIĆ Franji, da je završio svoj
studij i postao diplomski inžiner

KUZMIĆ Mari, vjernoj suradnici Novoga
Glasa, da je postala diplomatska bolni-
čarka

KUZMIĆ Rudiju, koji je promovirao već
u maju za doktora medicine

MIKULA Korneliji, da je završila stu-
dij slavistike i anglistike i posta-
la magister filozofije

ŠTEFANIĆ Rudiju, dugoljetnom članu
odbora HAK-a i suradniku Novog Glasa
na završetku svog studija i na tituli
diplomski inžiner.

BUBIĆ Toniju na vjenčanju s Milicom
BUCOLIĆ.

KRÖPFL Kristi na vjenčanju s poruč-
nikom Edi PRIKOSOVIĆEM

MIKULA Ivici predsjedniku HAK-a 1971
- 72 i NAGY Korneliji, na odluki, za-
jedno poći kroz život.

MIKIĆ Štefanu na vjenčanju s Elfikom
MARLOVIĆ

PALKOVIĆ Tildi i Franji, da su dobi-
li naraštaj, istotako kao i VARGA
Werneru na kćerki i DEUTSCH-MRAZ Ire-
ni na sinu.

HAK - kavana

OTPRTO : SVAKU NEDILJU OD 19 H.

ČEKAMO VAS!!

**DAS RICHTIGE ALTER
FÜR SCHECK+
SCHECK-
KARTE**

sagt **DIE ERSTE**

19

Ein Super-Service.
Mit Scheck + Scheckkarte.
Und vielen Extras.
Für den leichteren Start ins Leben.

Komm und hör Dir an, was **DIE ERSTE** Dir bietet.

DIE ERSTE
österreichische Spar-Casse

HAK - servis

Opet Vas kanimo upozoriti na naš servis koga mi Vam pružamo. Naš program smo još proširili, tako da Vam momentano pružamo mogućnost, da dođete svaku nedilju po 18 uri u

HAK-KAVANU i četvrtkom na naše klupske večere. Osim toga :

fotokopiranje.....pro kopiji 1,50 S
knjige: Gradišćanski Hrvati..... 100 öS
Antidogma Krleže..... 40 öS
svečani spis HAK-a..... 15 öS
lirika V. Vukovića..... 10 öS
Grabimo za zvjezdami..... 10 öS
Martin Meršić starji..... 35 öS
zadnje broje Novog Glasa. 20 öS
značka HAK-a..... 30 öS

osim toga morete koristiti i našu knjižaru, isto tako kao i naše lokacije za bilo ki rad.

Dozvolite da Vam i na ovom mjestu željimo uspješnu novu godinu.

Kratko Vam oznanimo

10. juna 1976 postavil se je novi odbor, koga Vam ovom prilikom predstavljamo:

ČENAR Jurica	predsjednik
HEILING Gerhard TYRAN Peter	potpredsj.
PERUŠIĆ Tili	tajnik
FELINGER Edit	blagajnik
KORNFEIND M. Dr. MERŠIĆ Franjo HAJSZAN Robert	senjori
GRANDIĆ Ernst MIKULA Greta VARGA Werner	štampa
BERLAKOVIĆ Silv.	sridnjoškol.
VERASTO Renata	kultura
GLUDOVATZ Pero KLIKOVIĆ Ivo	šport
JUGOVIĆ Tibi EMRICH Lero PALKOVIĆ Franjo	savjetniki

LS

Burgenländische FERTIGHÄUSER

Holzbauwerk
Johann Linzer
Werk und Zentrale
7304 Großwarasdorf 261
Tel. (02614) 238

Lohnenden Lebensraum Schaffen

COUPON

Ich habe ein Grundstück in _____
und möchte ein _____ bauen
 Bitte übersenden Sie mir kostenloses Informationsmaterial Katalog S 28.- per NN
 Besuchen Sie mich wegen Bauvorhaben. Meine Telefon-Nr. _____

M U S T E R H Ä U S E R
WIG 74: jeden Samstag 14-17 Uhr
0222/642213: jeden Sonntag 10-17 Uhr
Bauzentrum: jeden Tag Mo-Sa 13-17 Uhr
- 0222/349327:

GRANIČARI

grupe se predstavljaju

fileška folklorna grupa

Kod nas u Filežu se je mladina već zaran počela baviti folklorom, i tako se more kazati, da je bavljenje folklorom već tradicionalno.

Već u 60-im godinama je prof. Slavko Janković u Filežu održao tamburaške tečaje za školsku djecu. On to ali nije činio samo kod nas, nego i u drugim hrvatskim selima, tako u Mjenovu, Šuševu i Gerištofu. Poslije odlaska prof. Jankovića nastavio je njegov rad učitelj Franjo Palković, koji je marljivo vježbao s djecom 6., 7. i 8. razreda osnovne škole.

Prilikom 40-ljetnoga djelokruga gosp. dir. Blazovića u Filežu imao je ta školski tamburaški zbor pod peljanjem gosp. Martina Jordanića svoj prvi nastup. Martin Jordanić se je u njegovom slobodnom vremenu vrlo mnogo bavio muzikom i on je bio on, koji je osnovao tamburašku grupu izvan škole.

To je bilo 1961 godine. Još iste godine je ona grupa, koja se je zvala "MLADOST", napravila šari večer. Program je sadržao igrokaze, pjesme i sviranje tambura. Grupa "MLADOST" je imala oko 25 članova, među njima i neke vrlo dobre solo-pjevačice i pjevače.

Dok su se u drugim selima tamburaške grupe raspale, je fileška "MLADOST" bila vrlo marljiva i popularna. Svake godine se je u zimi zavježbao šari večer, i sa ovim programom je grupa išla na turneju kroz sva hrvatska sela Gradišća.

1963 godine je u ljetu došlo 500 ljudi (25 nacionalitetov) u Filež. Grupa "MLADOST" je nastupila s tamburaškim programom i sa dvimi plesima, koje su zavježbali pod peljanjem Vladimira Vukovića. Kola se zovu "Štafeta" i "Sestrica je braca".

1964 godine je grupa "MLADOST" nastupila na otoku Rabu u areni pred 2000 gledaocev. Imala je i nastup u Crikvenici, a bilo je fileške tamburašice i tamburaše čut i u Varaždinskom radiju.

No, ali s časom je došlo i u grupi "MLADOST" do male krize. Člani gru-

pe su dorasli i počeli se zaručati. Tamburašice su se poučavale, a tamburaši su ostali sami. I kad je njih sami bilo premalo, se je grupa u zimi 1967/68 nažalost raspala.

Ali već 1970 godine došlo je pod inicijativom učiteljstva i tamburaša do renesance. Osnovala se je no-

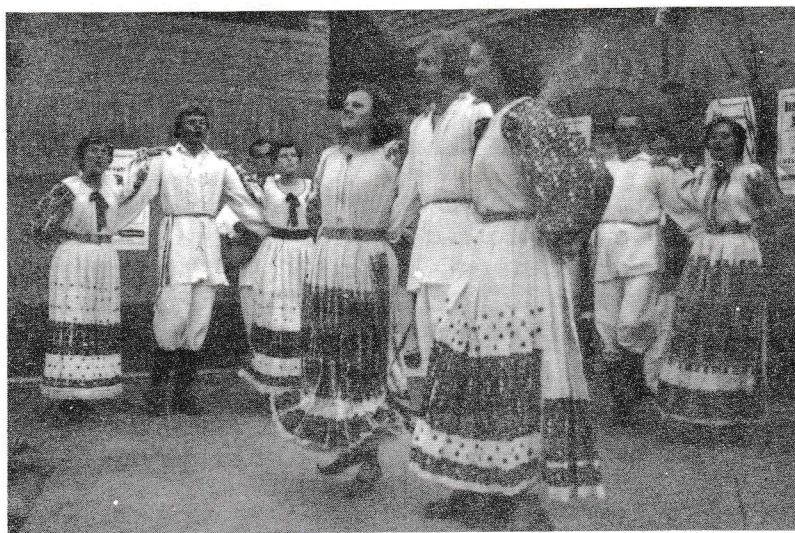
va folklorna grupa pod imenom "GRANIČARI". Izabralo se je ovo ime, jer se ono bolje slaže s Filežom.

Ova nova grupa se ali nije bavila samo sviranjem tambura, nego i plesanjem različitih kola. Uz tamburaše su "GRANIČARI" imali 16 plesača.

GRANIČARI su dostigli dosta visok nivo, osobito kad su se vježbali pod studentima Štefan Karall i Franjo Palković, i kad je Martin Jordanić dobio pomagača u učitelju Jakovu Berlakoviću. Ova grupa imala je puno nastupa na Hrvatskom balu u Beču, kojega je sa svojim kolima otvorila.

U zimi 1975 pozvali su "GRANIČARI" Štefana Ročića iz Markuševca, koji je plesao neko vrijeme kod "Lada", u Filež, da ih nauči nekoliko plesa. Pod njegovim peljanjem su se "GRANIČARI" počeli učiti "Bunjevačke plesove". Sa ovim novim kolom su imali premijeru na "Dan hrvatske mladine" u Uzlopu.

Uz nove plesove vježbaju "GRANIČARI" nadalje i 5 drugih kola. Ova grupa, koja ima oko 25 aktivnih članova, se vježba u fileškom farskom domu, kojega je gosp. farnik Amon Stronmer njoj na raspolaganje postavio. Probe tamburaša pelja učitelj Jakov Berlaković, koji je predsjednik ovoga društva. Plesačku grupu vodi studenat Feri Palatin. Svoje probe imaju "GRANIČARI" svaku subotu, što je nekim vrlo nezgodno. Ali to se nažalost nemože promijeniti, jer imaju člani vrlo različita zvanja i zato neki drugda ne mogu doći.

Da ne dojde do takve krize, kao u grupi "MLADOST", se sada već djeca od 12 godina vježbaju u plesu. Ovi najmladji članovi, koje pelja i uči Marica Kuzmić, osiguravaju, da se grupa i poslije poučavanja starijih članova neće raspasti.

Kad sada neki član "GRANIČARA" ima pir, mu grupa kao oproštajni dar pleše kolo pred crkvom. Uvijek su onda "GRANIČARI" i na piru, te onde uz sviranje tambura pjevaju lijepe pirovne pjesme. Ovom prilikom moram napomenuti, da tamburaši mnogoputa sprohadjaju neki mladi par u crkvu i tim izvršuju neki stari običaj ovoga kraja.

No, "GRANIČARI" ali nisu aktivni samo na pirovima. Zajedno s Fileškim sportaškim društvom oni zavježbaju pod peljanjem gosp. dir. Kuzmića, gosp. dir. Palkovića i gosp. učitelja Berlakovića, svaku jesen neki igrokaz, kojega predstavljaju u zimsko vrijeme, i to oko Božića. Sa ovimi igrokazi ("Svojega tijela gospodar", "Divljan", "Aldov ljubavi", "Moć zemlje") su Filešci dostigli velike uspjehe, tako da su ljudi od svakuda došli, da vidu, što su oni pripremili.

Poslije toliko teškog rada se "GRANIČARI" i malo odmoru. Bili su svi zajedno u Jugoslaviji i na skijanju u Celju, što je bilo društvu vrlo hasnovito, jer su članovi poslije toga s novim elanom i dobrom voljom opet počeli vježbati.

Mislim, da se sada dobro vidi, da mladina jednoga sela more dosta dostignuti. Važno je samo, da se ona slaže i da skupa drži. Ako grupa "GRANIČARI" nadaje toliko radi, kao do sada, će biti od nje u budućnosti još mnogo čuti.

Premjera

"Bunjevačkih plesova" u Uzlopu

UPOZNAJTE BOLJE DOMOVINU VASIH PREDAKA

GEOGRAFIJA SR HRVATSKE

U ŠEST KNJIGA

SR HRVATSKA obradena je u pet makroregija:

SREDIŠNJA HRVATSKA, Opći prikaz

SREDIŠNJA HRVATSKA, Regionalni prikaz

ISTOČNA HRVATSKA, Slavonija, Baranja i hrvatski dio Srijema

GORSKA HRVATSKA

SJEVERNO HRVATSKO PRIMORJE, Istra i Kvarner

JUŽNO HRVATSKO PRIMORJE, Dalmacija

Osim teksta u GEOGRAFIJI SR HRVATSKE vrlo su rječite brojne i sadržajne tablice, pregledni crteži i detaljni grafikoni.

U GEOGRAFIJI SR HRVATSKE, u našoj geografiji novost po svojoj koncepciji i obradi, zanimljivo građivo naći će ne samo geografi već i svi oni koje zanimaju obilježja i razvitak SR Hrvatske. Cijena pojedine knjige je 125 d.

PRIRODNE ZNAMENITOSTI HRVATSKE

Priroda je malo gdje na tako malenom području pružila toliko bogatstvo kao u Hrvatskoj. Čini se katkada kao da je svemoćna ruka prirode u stvaralačkom zanosu prosula nad hrvatskim prostorima sve svoje bogatstvo i ljepotu koja kulminira u obilju suprotnosti od kojih čovjeku zastaje dah.

Ova lijepa knjiga koju su napisali istinski ljubitelji prirode, a koja je popraćena impresivnim fotografijama, svojim sadržajem i namjenom pomaze realizaciju jednog od osnovnih zadataka nastave prirodnih znanosti uopće: shvaćanje zakonitosti prirodne ravnoteže i uloge čovjeka u trajnom čuvanju prirodnih bogatstva i iskorištavanju prirode u granicama koje neće ugroziti njezin, a time i naš opstanak. Cijena knjige je 100 d.

Knjige se mogu naručiti kod Hrvatskog akademskog kluba, 1040 Wien, Schwindgasse 14 ili izravno kod izdavača.

Izdavačko poduzeće
»ŠKOLSKA KNJIGA«
Masarykova 28
41001 Zagreb, p. p. 1039

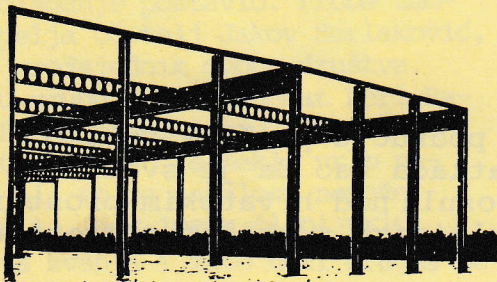

stahlhochbau

Hallen, Stahlskelette für Industrieanlagen

»alu · konstruktionen «

schlüsselfertige
ausführungen

- Alle Kombinationen der Stützweiten möglich
- Flexible Raumgestaltung
- Hallenschiffe allseitig verlängerbar (auch zu einem späteren Zeitpunkt!)

ernst kulovits stahlbau

7302 NIKITSCH KROAT. MINIHOFF 19 02614/25501

Obj. gosp. dr.
BENČIĆ Nikola
Sylvesterstr. 31b
7000 Eisenstadt

P.b.b. Erscheinungsort Wien
Verlagspostamt 1040